četvrtak, 11. ožujka 2021.

P9_TA(2021)0090

Prava djece

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o pravima djece u pogledu strategije EU-a o pravima djeteta (2021/2523(RSP))

(2021/C 474/16)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,

— uzimajući u obzir Opće napomene Odbora UN-a za prava djeteta ([1]),

— uzimajući u obzir Smjernice EU-a o pravima djeteta ([2]),

— uzimajući u obzir Globalnu studiju UN-a o djeci lišenoj slobode iz srpnja 2019.;

— uzimajući u obzir političko izvješće UN-a od 15. travnja 2020. naslovljeno „The impact of COVID-19 on children" (Utjecaj bolesti COVID-19 na djecu) i pozitivan odgovor koji su zajedno inicirali EU i Skupina latinskoameričkih i karipskih država (GRULAC), a koji su potpisale 173 zemlje,

— uzimajući u obzir politički odgovor Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) od 19. listopada 2020. naslovljen „What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?" (Koji je učinak pandemije bolesti COVID-19 na imigrante i njihovu djecu?);

— uzimajući u obzir izjavu Odbora ministara Vijeća Europe od 1. veljače 2012. o porastu antiromizma i rasističkog nasilja nad Romima u Europi,

— uzimajući u obzir članak 3. stavak 3. i članak 3. stavak 5. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja"),

— uzimajući u obzir Direktivu 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije ([3]) („Direktiva o seksualnom zlostavljanju djece"),

— uzimajući u obzir direktive EU-a o postupovnim pravima ([4]),

— uzimajući u obzir preporuku Komisije od 20. veljače 2013. naslovljenu „Ulaganje u djecu: prekidanje kruga prikraćenosti" ([5]),

— uzimajući u obzir da je 2021. proglašena Međunarodnom godinom za ukidanje dječjeg rada i Komisijin pristup nulte tolerancije prema dječjem radu,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 12. travnja 2017. o zaštiti djece migranata ([6]),

---

([1]) Osobito Opću napomenu br. 5. o općim mjerama provedbe Konvencije o pravima djeteta; br. 6. o postupanju prema djeci bez pratnje i djeci odvojenoj od roditelja izvan njihove države porijekla; br. 10. o pravima djece u maloljetničkom pravosuđu; br. 12. o pravu djeteta da bude saslušano; br. 13. o pravu djeteta na zaštitu od svih oblika nasilja; br. 14. o pravu djeteta da se prvenstveno u obzir uzmu njegovi najbolji interesi; br. 15. o pravu djeteta na uživanje u najvišem mogućem standardu zdravstvene zaštite; i br. 16. o obvezama države povezanima s utjecajem poslovnog sektora na prava djece.

([2]) Kako su utvrđene u Rezoluciji Opće skupštine UN-a A/RES/64/142 od 24. veljače 2010.

([3]) SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

([4]) Osobito Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.), Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26.10.2010., str. 1.) i Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL L 142, 1.6.2012., str. 1.).

([5]) SL L 59, 2.3.2013., str. 5.

([6]) COM(2017)0211.

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 8. lipnja 2017. o zaštiti djece migranata,

— uzimajući u obzir komunikacije Komisije donesene s ciljem stvaranja Unije ravnopravnosti u skladu s Političkim smjernicama za sljedeću Europsku komisiju 2019. – 2024. ([7]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. o Strategiji EU-a za prava žrtava (2020. – 2025.) ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. studenoga 2019. o pravima djece povodom 30. obljetnice Konvencije UN-a o pravima djeteta ([9]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2018. o zaštiti djece migranata ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. veljače 2019. o potrebi za jačim strateškim okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma nakon 2020. i o osnaživanju borbe protiv anticiganizma ([11]),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. rujna 2020. naslovljenu „Provedba nacionalnih strategija integracije Roma: borba protiv negativnih stavova prema osobama romskog podrijetla u Europi” ([12]),

— uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o pravima djece u pogledu strategije EU-a o pravima djeteta (O-000007/2021 – B9-0007/2021),

— uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

A. budući da je dijete prvenstveno dijete, neovisno o svojem etničkom podrijetlu, rodu, nacionalnosti ili socijalnom i ekonomskom podrijetlu, sposobnosti ili migracijskom ili boravišnom statusu, i da mu je potrebna posebna zaštita te da mu pripadaju sva prava utvrđena u Konvenciji UN-a o pravima djeteta;

B. budući da najbolji interesi djeteta uvijek moraju biti na prvom mjestu u svim djelovanjima i odlukama koje se odnose na njih i njihovu fizičku i duševnu dobrobit;

C. budući da djeca imaju pravo na uključivo, cjenovno pristupačno obrazovanje u ranom djetinjstvu, kvalitetnu skrb i slobodno vrijeme; budući da djeca, osobito djeca u nepovoljnom položaju, imaju pravo na zaštitu od siromaštva i posebne mjere za poboljšanje jednakih mogućnosti te borbu protiv diskriminacije i segregacije u obrazovanju; budući da ulaganje u razvoj u ranom djetinjstvu donosi veliku dobit s gospodarskog i društvenog stajališta;

D. budući da je prije izbijanja bolesti COVID-19 vjerojatnost da će dijete živjeti u ekstremnom siromaštvu bila dvostruko veća nego za odraslu osobu ([13]); budući da se procjenjuje da bi zbog pandemije broj djece koja žive ispod nacionalnog praga siromaštva mogao narasti za čak 117 milijuna te da još oko 150 milijuna djece živi u višedimenzionalnom siromaštvu ([14]); budući da je trenutačna pandemija dodatno pogoršala nejednakosti i za djecu povećala rizik od ekstremnog siromaštva u usporedbi s razdobljem prije bolesti COVID-19 kada je već četvrtina djece u Europi bila u opasnosti od siromaštva;

([7]) Osobito komunikaciju od 24. studenoga 2020. naslovljenu „Akcijski plan za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021. – 2027.” (COM(2020)0758), od 18. rujna 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.” (COM(2020)0565), od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152) i od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2020)0698),

([8]) COM(2020)0258.

([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0066.

([10]) SL C 41, 6.2.2020., str. 41.

([11]) SL C 449, 23.12.2020., str. 2.

([12]) Usvojeni tekst, P9_TA(2020)0229.

([13]) Novosti Eurostata, „EU children at risk of poverty or social exclusion” (Djeca u EU-u izložena riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti), 5. ožujka 2020.

([14]) Brošura UNICEF-a, „Impact of COVID-19 on multidimensional child poverty” (Utjecaj bolesti COVID-19 na višedimenzionalno siromaštvo djece), rujan 2020.; https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/

E. budući da je do 1,6 milijardi djece diljem svijeta pogođeno zatvaranjem škola zbog trenutačne pandemije te se procjenjuje da bi najmanje 24 milijuna učenika moglo napustiti obrazovanje zbog aktualne pandemije bolesti COVID-19 ([15]); budući da je 370 milijuna djece diljem svijeta, od kojih mnoga ovise o školskim obrocima kao ključnom izvoru svoje svakodnevne prehrane, u prosjeku propustilo 40 % školskih obroka jer su zbog ograničenja povezanih s bolešću COVID-19 zatvorene škole ([16]); budući da su djeca, osobito djevojčice i djeca s invaliditetom, iz socioekonomski nepovoljnih sredina posebno pogođena posljedicama zatvaranja škola i mjerama kojima je ograničen pristup obrazovanju u školama i učenju na daljinu;

F. budući da je COVID-19 izrazito utjecao na pravo na obrazovanje; budući da su pandemija bolesti COVID-19 i nejednakosti koje je uzrokovala u obrazovanju zajednički izazov koji zahtijeva zajednički pristup, politike i mehanizme Unije, iako je politika obrazovanja i dalje u nadležnosti država članica;

G. budući da istraživanje Eurostata ([17]) pokazuje da je 88,3 % djece u EU-u u dobi između tri godine i minimalne obvezne školske dobi primilo formalnu skrb za djecu, što ukazuje na povećanu potrebu za uspostavom više dnevnih ustanova za skrb o djeci kao važnog alata za kognitivni i društveni razvoj djece od rane dobi;

H. budući da školovanje kod kuće i dalje nije opcija za više od dvije trećine djece diljem svijeta zbog nedostatka pristupa internetu; budući da je školovanje kod kuće ukazalo na obrazovni i digitalni jaz u mnogim državama članicama EU-a i diljem svijeta, što utječe na životne izglede djece kao i na njihovo fizičko i mentalno zdravlje, te budući da digitalni jaz posebno utječe na mlade djevojke te mlade u ranjivim položajima i iz skupina koje se definiraju njihovom rasom;

I. budući da se diljem svijeta jedna od četiri djevojčice u dobi od 15 do 19 godina ne školuje, ne radi niti se osposobljava, u usporedbi s jednim od 10 dječaka; budući da je promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje djevojčica ključno za postizanje ciljeva održivog razvoja ([18]);

J. budući da se čini da su djeca pošteđena od najtežih zdravstvenih posljedica trenutačne globalne pandemije; budući da kriza uzrokovana bolešću COVID-19, međutim, znatno utječe na djecu i predstavlja sve veću i izravnu prijetnju njihovoj dobrobiti i razvoju, među ostalim i u pogledu njihova mentalnog zdravlja; budući da su posebno pogođena djeca u nepovoljnom položaju, maloljetnici bez pratnje i djeca koja pripadaju manjinama kao što su romska djeca; budući da bi prema dosadašnjim predviđanjima još 1,2 milijuna djece i 56 700 majki moglo umrijeti u narednih šest mjeseci zbog zastoja osnovnih intervencija kao što je rutinska zdravstvena zaštita; budući da nedostatan pristup zdravstvenim uslugama može utjecati na sva područja života ([19]);

K. budući da se stopa samoubojstava povećala u mnogim državama članicama EU-a; budući da je prema nedavnom istraživanju provedenom među mladima diljem EU-a gotovo petina ispitanika odgovorila da su imali probleme s mentalnim zdravljem ili simptome kao što su depresija ili tjeskoba ([20]); budući da je UN upozorio na globalnu krizu mentalnog zdravlja i da bi izostanak djelovanja mogao imati razorne dugoročne društvene i gospodarske posljedice za društvo, pri čemu su djeca i adolescenti najugroženiji ([21]);

([15]) https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/

([16]) Ured za istraživanja UNICEF-a – Innocenti i Svjetski program za hranu, radni dokument „COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures on children's nutrition" (COVID-19: nedostaje nam više od učionice. Utjecaj zatvaranja škola na dječju prehranu), siječanj 2021.

([17]) Eurostat, „Living conditions in Europe" (Životni uvjeti u Europi), 2018.

([18]) Unicef, „Global annual results report 2019: Gender equality" (Izvješće o globalnim godišnjim rezultatima: rodna ravnopravnost).

([19]) FAO, IFAD, UNICEF, WFP i WHO, „The State of Food Security and Nutrition in the World 2020" (Stanje u području sigurnosti opskrbe hranom i prehrane u svijetu), 2020.

([20]) ChildFund Alliance, Eurochild, Save The Children, UNICEF i World Vision, „Our Europe. Our Rights. Our Future" (Naša Europa. Naša prava. Naša budućnost), siječanj 2021.

([21]) https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882

L. budući da nedostaci u nacionalnim sustavima za zaštitu djece i nedostatak transnacionalnih mehanizama suradnje među državama članicama mogu dodatno doprinijeti socijalnoj isključenosti, kao i iskorištavanju djece, posebno djece migranata; budući da su prijavljeni određeni slučajevi diskriminacije koja je rezultat postupaka i praksi koje su vlasti usvojile u prekograničnim obiteljskim sporovima koji uključuju djecu ([22]); budući da su dežurne telefonske linije izvijestile i o povećanju broja poziva povezanih sa slučajevima otmice djece, posebno tijekom posljednjih mjeseci, zbog pogoršanja postojećih međunarodnih obiteljskih sukoba;

M. budući da su prema najnovijem izvješću Komisije o napretku u borbi protiv trgovanja ljudima ([23]) djeca činila gotovo četvrtinu svih registriranih žrtava u svim državama članicama;

N. budući da je oko 152 milijuna djece diljem svijeta primorano na rad i da je oko 73 milijuna te djece primorano na jedan od najgorih oblika dječjeg rada: ropstvo, prinudni rad, opasan rad ili seksualno iskorištavanje ([24]); budući da je Komisija proglasila „nultu toleranciju na dječji rad” političkim prioritetom koji se mora poštovati;

O. budući da svaka treća djevojčica doživi sakaćenje ženskih spolnih organa, a svaka peta djevojčica stupit će u brak dok je još dijete; budući da je sakaćenje ženskih spolnih organa međunarodno priznato kao kršenje ljudskih prava; budući da su dječji brakovi i dalje problem u nekim državama članicama i da imaju razoran učinak na prava i zdravlje djevojčica i žena, među ostalim jer predstavljaju ozbiljan rizik od komplikacija u trudnoći te izlažu djevojčice seksualnom zlostavljanju, nasilju u obitelji, ali i ubojstvu iz časti;

P. budući da se zbog pandemije i kao posljedica ograničenja kretanja u EU-u povećalo nasilje u obitelji i rodno uvjetovano nasilje te, prema najnovijem izvješću Europola ([25]), seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece na internetu, i na površinskoj mreži i na dark webu; budući da između 70 % i 85 % djece koja su bila žrtve nasilja poznaje svojeg zlostavljača te da je velika većina djece žrtva ljudi kojima vjeruju ([26]); budući da su se zbog tih mjera povećali i drugi rizici povezani s duljim vremenskim razdobljima provedenima na internetu, kao što je zlostavljanje na internetu;

Q. budući da su djeca s teškoćama u razvoju ranjiva i suočena s društvenom isključenosti, marginalizacijom, diskriminacijom i smanjenim pristupom uslugama; budući da postoji veća vjerojatnost da će ih se zanemariti, iskorištavati ili seksualno zlostavljati; budući da djeca s invaliditetom imaju veće potrebe za zdravstvenom skrbi i veću ovisnost o uslugama koje se pružaju u zajednici ([27]);

R. budući da su 2019. 30,3 % tražitelja azila bila djeca, što predstavlja 207 215 djece u EU-u; budući da je među tom djecom bilo 7,1 % maloljetnika bez pratnje ([28]); budući da su mnoga djeca izložena neprihvatljivim humanitarnim situacijama na vanjskim granicama EU-a ili izvan EU-a; budući da djeca bez pratnje predstavljaju vrlo ranjivu skupinu i suočavaju se s različitim rizicima, uključujući to da postaju žrtve kriminalnih mreža, nasilja, zlostavljanja i iskorištavanja duž migracijskih ruta prema EU-u i unutar njega ([29]); budući da se djeci migrantima često uskraćuje pristup mjerama integracije i uključivanja, zaštiti i socijalnoj sigurnosti; budući da su djeca tražitelji azila bez pratnje koja navrše 18 godina suočena s posebnim izazovima jer često moraju napustiti smještaj prilagođen djeci; budući da bi djeca koja podnose zahtjev za međunarodnu zaštitu mogla trpjeti zbog kašnjenja u donošenju konačne odluke;

([22]) Rezolucija Europskog parlamenta od 29. studenoga 2018. o ulozi njemačkog Ureda za skrb o mladima (Jugendamt) u prekograničnim obiteljskim sporovima, SL C 363, 28.10.2020., str. 107.

([23]) COM(2020)0661.

([24]) ILO, „Global estimates of child labour: Results and trends” (Globalne procjene dječjeg rada: rezultati i tendencije 2012. – 2016), 2017.

([25]) https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic

([26]) https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport

([27]) https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/

([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics

([29]) Europski centar za borbu protiv krijumčarenja migranata, 4. godišnje izvješće o radu.

S. budući da postoje znatni nedostaci i manjkavosti u provedbi posebnih zaštitnih mjera i postupovnih jamstava za djecu utvrđenih u zajedničkom europskom sustavu azila, pri čemu postoje razlike među državama članicama, primjerice u pogledu mogućnosti da djeca ostanu s članovima obitelji i/ili skrbnicima bez oduzimanja slobode te osobito u pogledu spajanja obitelji u skladu s Direktivom Vijeća 2003/86/EZ ([30]), uvjeta prihvata, imenovanja pravnih zastupnika i skrbnika te pristupa informacijama prilagođenima djeci, zdravstvenim i socijalnim uslugama i obrazovanju;

T. budući da se i dalje rađaju djeca bez državljanstva, među ostalim i u EU-u, te što i dalje nemaju pristup osnovnim pravima; budući da se procjenjuje da oko 200 milijuna djece diljem svijeta nema rodni list, čime se povećava rizik od apatridnosti te ih stavlja ih u izrazito nepovoljan položaj u pogledu pristupa pravima i uslugama; budući da je pravo djeteta da stekne državljanstvo i da bude upisano u matične knjige odmah nakon rođenja utvrđeno u članku 7. Konvencije UN-a o pravima djeteta;

U. budući da su djeca među osobama najosjetljivijim na utjecaj klimatskih promjena koje utječu na njihov očekivani životni vijek, zdravlje, pravo na obrazovanje i pravo na zaštitu te uzrokuju raseljavanje u regijama sklonima prirodnim katastrofama; budući da okolišni rizici uzrokuju četvrtinu smrtnih slučajeva djece ([31]);

V. budući da je sudjelovanje djece u donošenju unutarnjih i vanjskih politika EU-a još uvijek ograničeno; budući da treba na sustavan način uključiti sudjelovanje djece utemeljeno na pravima u donošenje politika na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini; budući da djeca imaju pravo sudjelovati u demokratskom životu i u odlukama koje izravno ili neizravno utječu na njih; budući da najmarginaliziranije i najisključenije skupine imaju još manje prilika za sudjelovanje u postupcima donošenja politika i odluka;

W. budući da se znatan broj djece još uvijek nalazi u zadržavanju u EU-u; budući da je Odbor UN-a za prava djeteta pojasnio da djecu nikad ne bi trebalo zadržavati zbog imigracijskih razloga te da zadržavanje nikad nije moguće opravdati kao nešto što je u najboljem interesu djeteta u skladu s Deklaracijom iz New Yorka o izbjeglicama i migrantima od 19. rujna 2016.; budući da države članice moraju pružiti odgovarajuće, humane alternative zadržavanju koje ne uključuju oduzimanje slobode, među ostalim tako da osiguraju da mjere povezane s bolešću COVID-19 nikada ne dovedu do zadržavanja djece; budući da bi države članice trebale sustavno prikupljati raščlanjene podatke o zadržavanju djece u kontekstu migracija, dok bi Komisija trebala poticati usporedivost takvih podataka preko Eurostata;

X. budući da su djeca smještena u zatvorene ustanove posebno pogođena pandemijom; budući da se mjerama ograničavanja povećava ranjivost djece koja žive u psihijatrijskim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, sirotištima, izbjegličkim kampovima, ustanovama za zadržavanje i drugim zatvorenim ustanovama; budući da će slučajevi nasilja nad djecom koja su zatvorena u tim objektima vjerojatno ostati neotkriveni te da su usluge socijalne skrbi za djecu i obitelj preopterećene i poremećene;

Y. budući da se Općom uredbom o zaštiti podataka ([32]) prepoznaje da djeca zaslužuju posebnu zaštitu u pogledu svojih osobnih podataka te da im se informacije o njihovim podacima trebaju predstaviti na jeziku prilagođenom djeci; budući da pristup djece platformama društvenih medija mora biti popraćen njihovim boljim razumijevanjem digitalnih tehnologija; budući da je promicanje digitalnog obrazovanja, pismenosti i vještina ključno za suzbijanje zlouporabe društvenih medija, posebno u slučaju maloljetnih korisnika koji pristupaju platformama za koje nije potrebna provjera dobi, u interesu zaštite ranjivih skupina, osobito djece;

1. pozdravlja inicijativu Komisije da pripremi novu sveobuhvatnu strategiju o pravima djece, deset godina nakon Programa EU-a za prava djeteta iz 2011.; poziva na donošenje odgovarajućih zakonodavnih i nezakonodavnih prijedloga te obvezujućih i neobvezujućih instrumenata EU-a za rješavanje izazova s kojima se suočavaju djeca;

([30]) Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji (SL L 251, 3.10.2003., str. 12.).

([31]) UNICEF, „Reimagining our Future: Building Back Better from COVID-19" (Nova vizija budućnosti: bolja ponovna izgradnja nakon bolesti COVID-19), lipanj 2020.

([32]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

2. naglašava da je dijete prvenstveno dijete, neovisno o svojem etničkom podrijetlu, rodu, nacionalnosti ili socijalnom i ekonomskom podrijetlu, sposobnosti ili migracijskom ili boravišnom statusu te da najbolji interesi djeteta moraju biti temelj svih politika i mjera EU-a povezanih s djecom;

3. ponavlja svoj poziv Komisiji da uključi u strategiju EU-a o pravima djeteta sve odredbe koje su utvrđene u Rezoluciji Europskog parlamenta od 26. studenoga 2019. o pravima djece povodom 30. obljetnice Konvencije UN-a o pravima djeteta;

4. naglašava da se u strategiji EU-a mora zauzeti rodno uravnotežen pristup, integrirati rodnu perspektivu u sve programske sektore, usmjeriti se na dobrobit i osnaživanje djevojčica, odgovoriti na njihove specifične potrebe i priznati njihova prava;

5. naglašava da bi se u strategiji trebalo pozvati države članice da dodijele sva potrebna sredstva za učinkovitu provedbu Konvencije UN-a o pravima djeteta; poziva države članice, nadalje, da riješe pitanje strukturnih nejednakosti i da prednost daju javnim ulaganjima u obrazovanje, zdravstvenu skrb, stanovanje, obiteljske potpore i skrb o djeci te da ulažu u visokokvalitetne univerzalne usluge koje dopiru do sve djece; poziva države članice da ojačaju kapacitete djelatnika socijalnih službi kako bi se pružila potpora djeci i obiteljima koje se suočavaju s posebnim izazovima te kako bi se poduprli najizloženiji djelatnici u službama za zaštitu djece;

6. poziva države članice da je zajamče pravo na obrazovanje svakom djetetu i uspostave mjere za suzbijanje i sprečavanje ranog napuštanja obrazovanja te osiguraju rodno nepristran pristup kvalitetnom, uključivom obrazovanju od ranog djetinjstva do adolescencije, uključujući za romsku djecu, djecu s invaliditetom, djecu bez državljanstva i djecu migrante te djecu koja žive u područjima pogođenima humanitarnim kriznim situacijama;

7. ističe da digitalno obrazovanje nikada ne bi trebalo trajno zamijeniti fizičku nastavu, osobito kada je pristup tehnologijama ograničen, i da bi se trebao primjenjivati samo u vremenima velikih poteškoća kao što su pandemije ili na način koji nadopunjuje fizičku, izravnu nastavu; poziva Komisiju da podrobno ispita kako je kriza utjecala na pravo na obrazovanje i da državama članicama izda preporuke na temelju rezultata te analize;

8. poziva države članice da uspostave posebne operacije „sigurnih škola” koje uključuju osiguravanje higijenskih potrepština i razmjenu informacija na način prilagođen djeci o pranju ruku i drugim higijenskim mjerama tijekom pandemije bolesti COVID-19;

9. poziva države članice da zajamče pravo na uključivo obrazovanje i da osiguraju pristup sveobuhvatnim informacijama o spolu i seksualnosti prilagođenih dobi te pristup zdravstvenoj skrbi za spolno i reproduktivno zdravlje i edukaciji o odnosima; podsjeća da je edukacija u tom području potrebna kako bi se osiguralo potpuno obrazovanje i zaštita djece, u skladu s najnovijim izvješćem Komisije;

10. ponovno poziva EU da pojača djelovanje kako bi se zaustavili svi oblici nasilja i diskriminacije nad djecom, uključujući fizičko, seksualno, ekonomsko i psihološko nasilje, ozljede, zlostavljanje, zanemarivanje, maltretiranje i iskorištavanje na internetu i izvan njega, prisilni brak, trgovina, zlostavljanje i iskorištavanje djece migranata, mučenje, ubojstva iz časti, genitalno sakaćenje žena, incest, prisilno napuštanje školovanja i korištenje djece kao vojnika; naglašava da se, kako bi se osigurala dosljednost u pogledu zaštite djece od nasilja, trgovanja i iskorištavanja, u okviru svih zakonodavnih i nezakonodavnih inicijativa koje se odnose na prava djece mora uzeti u obzir strategija EU-a o pravima djeteta; poziva Komisiju da objavi raspored u vezi s tim prijedlozima te da pritom osigura provedbu svojih preporuka s pomoću odgovarajućeg i učinkovitog mehanizma praćenja;

11. poziva Komisiju i države članice da u zakonodavstvu i u praksi okončaju sav dječji rad i sve druge oblike rada koji bi mogli naštetiti zdravlju i sigurnosti djece; naglašava hitnu potrebu za rješavanjem tog problema, uzimajući u obzir učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 na najranjivije skupine koje su pogođene smanjenjem dohotka i nedostatkom pristupa socijalnoj zaštiti, zbog čega je sve više djece prisiljeno na rad; stoga poziva Komisiju da uključi prava djece u predstojeći okvir održivog upravljanja EU-a, uključujući obvezne zahtjeve EU-a u pogledu dužne pažnje, te da kroz programe suradnje podupre treće zemlje u zaustavljanju dječjeg rada; preporučuje da se usvoji obveza međusektorske dužne pažnje i da se osigura da sve politike EU-a budu prilagođene djeci tako što će se provoditi *ex ante* i *ex post* kontrole u pogledu ljudskih prava;

12. poziva Komisiju i potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da ulože više napora u sprečavanje i zaustavljanje teških povreda čija su žrtva djeca zahvaćena oružanim sukobima; izrazito je zabrinut zbog činjenice da se povezivanje djece s oružanim skupinama i njihovo novačenje u te skupine često događa kada djeca više nemaju drugih opcija; naglašava da je važno promicati program o djeci i oružanim sukobima (CAAC) u okviru vanjskog djelovanja EU-a te njegovih protuterorističkih i sigurnosnih politika, u skladu s akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju, i integrirati ga u političke dijaloge, zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku (ZSOP), reforme sigurnosnog sektora i posredovanje; poziva Komisiju i potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da imenuju posebne službenike i uspostave odjele za zaštitu djece u delegacijama EU-a; poziva države članice da zaštite djecu državljane koja su možda pritvorena zbog kaznenih djela povezanih sa sigurnošću ili zbog povezanosti s oružanim skupinama te da olakšaju njihov povratak u zemlju podrijetla radi rehabilitacije, reintegracije i/ili progona, prema potrebi, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava;

13. ističe da je zaštita djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja ključna; izražava žaljenje zbog činjenice da 23 države članice još nisu provele Direktivu o seksualnom zlostavljanju djece; prima na znanje naglasak Vijeća Europe na suradnji s više dionika kao osnovi za odgovor na seksualno zlostavljanje djece na internetu, koja obuhvaća tijela kaznenog progona, nacionalne vlasti, mehanizme izvješćivanja i pružatelje usluga/industriju; pozdravlja namjeru Komisije da u prvoj polovici 2021. predloži dugoročniji zakonodavni okvir za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece; ponavlja da podupire osnivanje europskog centra za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece, što je mogućnost koju Komisija trenutačno razmatra; pozdravlja rad Europola na prevenciji, posebno njegove kampanje senzibilizacije u cilju sprečavanja seksualnog iskorištavanja djece na internetu ([33]), ([34]);

14. ističe da se broj slučajeva nasilja nad djecom i zlostavljanja djece povećao u zabrinjavajućoj mjeri, dok su istodobno socijalne službe i zaštitne ustanove postale vrlo nedostupne tijekom pandemije bolesti COVID-19; naglašava važnost razvoja preventivnih politika za suzbijanje nasilja nad djecom na razini EU-a; naglašava ulogu agencija i tijela EU-a u provedbi zakonodavnog okvira EU-a koji se odnosi na prava djece; poziva Komisiju da u strategiju uključi akcijski plan EU-a sa standardima i mjerilima za pružatelje internetskih usluga i tehnološka poduzeća kako bi djeca bila sigurna na internetu, a koji se ne svode samo na zaštitu djece od pojavljivanja u nezakonitim sadržajima i od štetnih sadržaja; poziva države članice koje to još nisu učinile da kriminaliziraju mamljenje i uhođenje preko interneta;

15. poziva Komisiju da osigura usklađenost strategije EU-a s prioritetima i zakonodavnim prijedlozima iznesenima u nedavnoj Strategiji EU-a za učinkovitiju borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece, strateškom okviru EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma, Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost i Strategiji EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba za razdoblje od 2020. do 2025.;

16. smatra da je, kako bi se iskorijenilo siromaštvo djece, ključno da strategija EU-a sadrži konkretne mjere za ulaganje u djecu, uključujući uspostavu europskog jamstva za djecu s odgovarajućim sredstvima; poziva Komisiju da predstavi svoj prijedlog uspostave europskog jamstva za djecu u prvom tromjesečju 2021., kao što se obvezala da će učiniti, te poziva države članice da ubrzaju njegovu provedbu i da ulože sva moguća sredstva u borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti djece, uključujući europske fondove kao što su Europski socijalni fond plus (ESF+), Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (ReactEU), Mehanizam za oporavak i otpornost, Europski fond za regionalni razvoj (EFRF), InvestEU, Erasmus+ i Fond za azil i migracije (AMF); ističe da bi države članice trebale uspostaviti i višegodišnje nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti djece i nacionalne akcijske planove u pogledu Jamstva za djecu;

17. zabrinut je da će se u kontekstu oporavka od krize uzrokovane bolešću COVID-19 povećati potreba za rješavanjem problema siromaštva djece te da će siromaštvo imati sve veći utjecaj na djecu kao najranjiviju skupinu među onima u najnepovoljnijem položaju; apelira na to da se strategija EU-a dopuni sveobuhvatnom strategijom za borbu protiv siromaštva, koja će sadržavati mjere za osiguravanje pristojnog i cjenovno pristupačnog stanovanja i rješavanje problema

([33]) https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/online-sexual-coercion-and-extortion-crime

([34]) https://www.europol.europa.eu/stopchildabuse

beskućništva; podsjeća da svaka strategija za iskorjenjivanje dječjeg siromaštva mora uzeti u obzir okolnosti samohranih roditelja i obitelji s velikim brojem djece, s obzirom na to da su kućanstva s jednim roditeljem i kućanstva s mnogo djece među ranjivim skupinama;

18. naglašava da je važno da se strategijom EU-a uvedu mjere za osiguravanje dobrog pristupa djece i obitelji zdravstvenoj skrbi, u skladu s programom „EU za zdravlje", uzimajući pritom u obzir poteškoće na koje djeca nailaze u ostvarenju tog prava;

19. ističe da je važno da se strategijom EU-a uvedu mjere za ažuriranje postojećeg okvira EU-a za djelovanje u području mentalnog zdravlja i dobrobiti, koji bi trebao biti u potpunosti uključiv, kako bi se zadovoljile i potrebe djece u ranjivom položaju te djece iz marginaliziranih skupina i skupina koje se definira na temelju rase; poziva Komisiju i države članice da više ulažu u mentalno zdravlje i psihosocijalne usluge za djecu i obitelji, posebno u zemljama s niskim i srednjim dohotkom te u nestabilnim humanitarnim situacijama; poziva države članice da uspostave mehanizme za rano otkrivanje problema povezanih s mentalnim zdravljem; poziva na punu integraciju psihosocijalne potpore i potpore za mentalno zdravlje u nacionalne i transnacionalne sustave zaštite djece, kao i na osposobljavanje specijalista u području posebnih potreba djece;

20. ponavlja poziv da se osigura pravosudni sustav prilagođen djeci s odgovarajućim i uključivim postupcima kojima se uzimaju u obzir potrebe sve djece; naglašava da je važno djetetu osigurati pravo da ga se sasluša, da mu pomaže pravni zastupnik i da ga se u potpunosti informira na način prilagođen djeci u svim fazama postupka u pravosudnom sustavu, u skladu s člancima 4. i 16. Direktive (EU) 2016/800 i s člancima 22. i 24. Direktive 2012/29/EU ([35]), što se odnosi i na djecu migrante, s posebnim naglaskom na maloljetnicima bez pratnje; poziva države članice da u svoja nacionalna zakonodavstva brzo prenesu i provedu te direktive; poziva države članice da osiguraju da dječji i obiteljski sudovi funkcioniraju kao ključna služba, da nastave održavati hitna saslušanja i izvršavati sudske naloge za skrb i zaštitu djece koja su u neposrednom riziku od zanemarivanja ili zlostavljanja; podsjeća na to da bi trebalo uspostaviti posebne zaštitne mjere za djecu koja su u kontaktu s pravosudnim sustavom ili povezanim postupcima te naglašava potrebu za osposobljavanjem specijaliziranog osoblja;

21. sa žaljenjem konstatira da 11 od 27 država članica djeci nije omogućilo pristup ciljanim informacijama na internetu o pravosudnom sustavu, kao što je interaktivno obrazovanje o zakonskim pravima, te poziva sve države članice da osiguraju da djeca mogu doći do tih informacija na djeci prilagođen način, vodeći računa o svim oblicima invaliditeta koji bi im mogli otežati pristup ([36]);

22. naglašava važnost najboljih interesa djeteta u prekograničnim obiteljskim sporovima; poziva države članice da se pobrinu za to da ispunjavaju svoje obveze predviđene Uredbom Bruxelles II.a ([37]) i da nacionalna tijela priznaju i izvršavaju presude donesene u drugoj državi članici u predmetima povezanima s djecom, kao što su presude o skrbništvu. pravima na kontakt i obvezama uzdržavanja; naglašava važnost bliske suradnje i učinkovite komunikacije između različitih nacionalnih i lokalnih tijela uključenih u postupke povezane sa skrbi o djeci; poziva države članice da poštuju pravo djece da vide svoje roditelje unatoč restriktivnim mjerama povezanima s pandemijom, pod uvjetom da to ne ugrožava njihovu sigurnost i zdravlje;

23. poziva EU, njegove agencije i države članice da okončaju apatridnost djece u EU-u i izvan njega, među ostalim poboljšanjem kapaciteta dužnosnika na prvoj liniji za utvrđivanje, evidentiranje i primjereno reagiranje na apatridnost u kontekstu migracija i azila, promicanjem i osiguravanjem univerzalnog pristupa prijavi rođenja i rodnom listu bez obzira na status roditelja, uključujući za obitelji osoba LGBTQI+, uvođenjem, poboljšanjem i provedbom pravnih zaštitnih mjera za sprečavanje apatridnosti djece te uvođenjem i poboljšanjem postupaka utvrđivanja apatridnosti koji se temelje na pravima djeteta kako bi se ispunile međunarodne obveze prema osobama bez državljanstva u kontekstu migracija, u skladu s najboljim interesima djeteta i njihovim pravom na stjecanje državljanstva;

([35]) Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14.11.2012., str. 57.).

([36]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf

([37]) Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, 23.12.2003., str. 1.).

24. ističe da se u strategiju EU-a moraju uključiti mjere za poboljšanje položaja djece migranata i zaštitu njihovih interesa unutar i izvan EU-a te u svakoj fazi postupka azila; poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za provedbu zaštitnih mjera i postupovnih prava za djecu u okviru zajedničkog europskog sustava azila, s posebnim naglaskom na brzom procesu spajanja obitelji u skladu s Direktivom 2003/86/EZ, za pristup adekvatnim uvjetima prihvata, socijalnoj i medicinskoj skrbi, pravodobno imenovanje kvalificiranih pravnih zastupnika i skrbnika za maloljetnike bez pratnje te pristup informacijama prilagođenima djeci;

25. ističe važnost integracije i uključivanja djece migranata i izbjeglica; ponavlja važnost uklanjanja svih prepreka pristupu osnovnim uslugama i mjerama integracije i uključivanja, uključujući psihosocijalnu potporu i potporu u području mentalnog zdravlja, kao i važnost da se djeci pruže prilike da poboljšaju svoju socijalnu uključenost; poziva Komisiju da poduzme hitne mjere za podizanje svijesti o važnosti promjene diskursa o migracijama i borbe protiv negativnih stereotipa;

26. smatra da bi se u okviru strategije kao prioritet trebala postaviti prava djece u pogledu lišavanja slobode u skladu s onima navedenima u Globalnoj studiji UN-a o djeci lišenoj slobode; apelira na EU i države članice da pojačaju djelovanje kako bi se okončalo pritvaranje djece, posebno u kontekstu migracija, i da osmisle alternative pritvoru temeljene za zajednici koje bi odgovarale najboljim interesima djece i omogućile djeci da ostanu s članovima svoje obitelji i/ili skrbnicima bez oduzimanja slobode dok se ne riješi njihov migracijski status;

27. smatra da bi strategija EU-a trebala uključiti i promicati prava ugrožene djece u svim područjima politike te usvojiti međusektorski pristup kojim se uzimaju u obzir različiti oblici diskriminacije kojoj su izložena, među ostalima, djeca iz skupina koje se definira na temelju rase, djeca s invaliditetom, djeca bez roditeljske skrbi ili u opasnosti da je izgube, djeca pripadnici skupine LGBTIQ, djeca iz etničkih manjinskih skupina, djeca migranti i izbjeglice, djeca bez državljanstva i bez osobnih dokumenata, djeca žrtve nasilja i seksualnog zlostavljanja, djeca na koju izravno ili neizravno utječu pravosudni sustavi, djeca s problemima u području mentalnog zdravlja, djeca beskućnici, djevojčice i djeca čiji su roditelji u zatvoru; podsjeća da su socijalne usluge i potpora obitelji ključne kako bi se izbjeglo razdvajanje obitelji i socijalna isključenost;

28. naglašava da se romska djeca, posebno romske djevojčice, diljem Europe suočavaju s dodatnim teretom rasizma i rodne diskriminacije, što ih gura na margine njihovih društava; ističe da slaba obrazovna postignuća, visoka stopa neredovitog pohađanja nastave i ranog napuštanja školovanja, neuključivi školski sustavi, visoke stope nezaposlenosti i slabe mogućnosti zapošljavanja lišavaju romske dječake i djevojčice realnih mogućnosti za integraciju i potpuno sudjelovanje u društvu; podsjeća na činjenicu da, zbog toga što nemaju osobne dokumente, mnoge romske djevojčice teško pristupaju obrazovanju, zdravstvenoj skrbi i drugim povezanim uslugama, te također podsjeća na to da izraženiji rasizam i netrpeljivost prema Romima utječu na sigurnost Romkinja, što ih čini sve izloženijima socijalnoj isključenosti, iskorištavanju, trgovanju ljudima i nasilju ([38]);

29. smatra da bi u okviru strategije EU-a trebalo predložiti uključiv pristup kako bi se zaštitila najugroženija djeca u skladu s Poveljom, Konvencijom UN-a o pravima djeteta i općim napomenama Odbora UN-a za prava djeteta te ciljevima održivog razvoja i njihovim podciljevima povezanim s djecom, pri čemu nitko ne bi smio biti zapostavljen; ponavlja važnost stvaranja sigurnog okruženja za ranjivu djecu i njihove obitelji kroz socijalna ulaganja i uviđa da bi stambene uvjete za djecu i obitelji trebalo prepoznati i uključiti u definiciju ranjivosti; naglašava da je važno razviti i ojačati integrirane nacionalne i transnacionalne sustave za zaštitu djece s resursima te programima za provedbu i praćenje;

30. naglašava da je važno da EU u svojim unutarnjim i vanjskim politikama ukloni fizičke (loša infrastruktura i geografija), tehnološke (uređaji niske funkcionalnosti), kulturne (rodne i društvene norme, kulturne prakse, invaliditet ili manjinski status) te ekonomske i socijalne prepreke digitalnim tehnologijama;

31. naglašava važnost ulaganja EU-a u digitalnu pismenost kako bi se zajamčio slobodan pristup digitalnoj pismenosti i digitalnom obrazovanju za svu djecu, posebno djecu iz zapostavljenih ili marginaliziranih zajednica, s naglaskom na izgradnji njihove otpornosti i uz psihosocijalnu potporu; konstatira da bi se ta ulaganja mogla provesti u okviru novog programa vještina za Europu u sklopu europskog prostora obrazovanja te da bi mogla imati koristi od razvojnih

([38]) https://rm.coe.int/16800c0a86

i humanitarnih fondova EU-a; ističe da su ulaganja u sposobnost obrazovnih sustava da svoj djeci pruže digitalno obrazovanje, pismenost i vještine ključna za promicanje razumijevanja digitalnih tehnologija kod djece, prevladavanje nejednakosti, poboljšanje digitalne uključenosti te osnaživanje i zaštitu djece i njihovih prava na internetu i izvan njega; podsjeća da bi se razvojem digitalnog obrazovanja, pismenosti i vještina djecu trebalo osposobiti da se bore protiv opasnosti digitalnog prostora i da se uspješno nose sa svojim odgovornostima prilikom interakcije u digitalnom prostoru;

32. poziva Komisiju da uključi mišljenja djece uspostavom formalnih mehanizama za dijalog i savjetovanje te jamčenjem njihova punog i smislenog sudjelovanja u donošenju odluka, s posebnim naglaskom na isticanju mišljenja onih najranjivijih, kao što su djevojčice, djeca koja žive u siromaštvu, raseljena djeca i djeca migranti te djeca s invaliditetom;

33. poziva Komisiju i države članice da uspostave posebne mehanizme za procjenu utjecaja bolesti COVID-19 na svu djecu kako bi se prikupili podaci u cilju izrade boljih nacionalnih akcijskih planova za rješavanje problema koji pogađaju djecu na temelju stajališta djece; poziva države članice da prilikom utvrđivanja nacionalnih planova za oporavak zauzmu pristup usmjeren na prava djece;

34. poziva Vijeće da usvoji zaključke o strategiji EU-a kojima se utvrđuje novi obvezni okvir za institucije EU-a i države članice po uzoru na Europski konsenzus o razvoju te kojima se osigurava provedba dobro osmišljenih, sveobuhvatnih i pravilno financiranih integriranih nacionalnih i transnacionalnih sustava za zaštitu djece;

35. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da prava djeteta budu prioritet i da budu uključena u svim unutarnjim i vanjskim politikama EU-a, djelovanjima i programima koji izravno ili neizravno utječu na djecu, te da osiguraju dosljednost i koherentnost među svim različitim instrumentima;

36. poziva Komisiju da pri dodjeli sredstava razvije pokazatelj za djecu kojim bi se institucijama i partnerima EU-a omogućilo mjerenje i praćenje ulaganja EU-a u djecu s pomoću prikupljenih rasčlanjenih i specifičnih podataka, kako bi se utvrdio jaz između političkih i financijskih obveza, čime bi se procijenio opseg potpore EU-a pravima djeteta;

37. poziva države članice da izrade godišnji akcijski plan za provedbu odredbi utvrđenih u strategiji EU-a o pravima djeteta i da svoje nacionalne akcijske planove uključe u plan EU-a za oporavak i otpornost;

38. poziva Komisiju i države članice EU-a da zajamče odgovarajuće financiranje strategije EU-a o pravima djeteta kako bi se osiguralo da se instrumentima unutarnjeg i vanjskog financiranja EU-a, kao i nacionalnim proračunima, podupire provedba prioriteta utvrđenih u toj strategiji;

39. poziva Komisiju da osigura pravilno praćenje provedbe strategije EU-a u državama članicama; podsjeća da je potrebno zajamčiti smisleno i uključivo sudjelovanje djece utemeljeno na pravima u čitavom procesu izrade i provedbe strategije, te koristiti mjerila i pokazatelje za bolje praćenje napretka;

40. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i parlamentima država članica.